

Warszawa, dnia 22 lipca 2014 r.

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o bateriach i akumulatorach oraz niektórych innych
ustaw (druk nr 683)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Opiniowana ustawa nowelizująca ustawę z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U. Nr 79, poz. 666, z późn. zm.) ma na celu przede wszystkim uszczelnienie systemu gospodarowania zużytymi bateriami i zużytymi akumulatorami oraz doprecyzowanie przepisów w celu uzyskania pełnej zgodności z przepisami dyrektywy 2006/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylającej dyrektywę 91/157/EWG. Równocześnie, projektodawcy podkreślają, iż w związku z przyjęciem rozporządzenia Komisji (UE) nr 493/2012 z dnia 11 czerwca 2012 r. ustanawiającego na podstawie dyrektywy 2006/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady szczegółowe przepisy dotyczące obliczania wydajności recyklingu dla procesów recyklingu zużytych baterii i akumulatorów (Dz. Urz. UE L 151 z 12.06.2012, str. 9), konieczne jest wprowadzenie przepisów uzupełniających i ułatwiających stosowanie tych przepisów rozporządzenia.

W ramach szczegółowych postanowień ustawa nowelizująca przewiduje zwolnienie dla przedsiębiorców wprowadzających do obrotu niewielkie ilości baterii i akumulatorów (w przypadku baterii i akumulatorów przenośnych – o łącznej masie nieprzekraczającej 1 kg, zaś w przypadku baterii i akumulatorów przemysłowych lub samochodowych – o łącznej masie nieprzekraczającej 100 kg) z wypełniania przewidzianych ustawą o bateriach i akumulatorach, określaną dalej jako „UBA”, obowiązków w zakresie: osiągnięcia wymaganych poziomów zbierania, organizowania i finansowania zbierania, przetwarzania, recyklingu i unieszkodliwiania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów, zawierania

umowy ze zbierającym zużyte baterie lub zużyte akumulatory oraz z prowadzącym zakład przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów, składania wykazu zakładów przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów.

W noweli uzupełniono i doprecyzowano niektóre z definicji występujących w UBA, jak również wprowadzono definicję eksportu i podmiotu pośredniczącego.

W kwestii dotyczącej wprowadzania do obrotu baterii i akumulatorów ustawa rezygnuje z określania wymogów w zakresie maksymalnych zawartości rtęci w ogniwach guzikowych.

Mając na względzie wymogi dotyczące obliczania wydajności recyklingu dla procesów recyklingu zużytych baterii i akumulatorów przewidziane przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 493/2012 z dnia 11 czerwca 2012 r. (przywołanego powyżej) ustawa wprowadza regulacje dotyczące obowiązku sporządzania i przedkładania właściwemu marszałkowi województwa, przewidzianych rozporządzeniem Komisji, sprawozdań z osiągniętego poziomu efektywności recyklingu.

Kolejnym zagadnieniem regulowanym niniejszą ustawą jest możliwość realizacji szeregu obowiązków leżących po stronie wprowadzających baterie lub akumulatory, w tym również w zakresie prowadzenia publicznych kampanii edukacyjnych, przez podmioty pośredniczące na podstawie umowy (zawartej w formie pisemnej pod rygorem nieważności). Podmioty pośredniczące, jako realizujące przepisy ustawy w zakresie obowiązków wprowadzających baterie lub akumulatory, obowiązane będą uzyskać przed rozpoczęciem działalności wpis do rejestru, o którym mowa w art. 49 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Rejestr ten stanowić będzie kontynuację aktualnie funkcjonującego rejestru, o którym mowa w ustawie o bateriach i akumulatorach. Podmioty pośredniczące, aby wykonywać wskazaną działalność muszą posiadać wdrożony system zarządzania środowiskowego zgodny z wymaganiami systemu ekozarządzania i audytu (EMAS) lub z normą ISO 14001.

W celu pełnego wdrożenia postanowień dyrektywy 2006/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. opiniowana ustawa nowelizująca wprowadza regulacją uwzględniającą kryterium gęstości zaludnienia przy ustalaniu usytuowania punktów zbierania oraz miejsc odbioru zużytych baterii lub zużytych akumulatorów.

Ustawodawca modyfikując postanowienia UBA zrezygnował z obowiązku prowadzenia przez wprowadzającego baterie lub akumulatory ewidencji baterii i akumulatorów

z uwzględnieniem liczby wprowadzanych do obrotu baterii i akumulatorów. W myśl uzasadnienia rezygnacja z ewidencji prowadzonej w sztukach dotyczącej wprowadzanych do obrotu baterii i akumulatorów, a pozostawienie tej ewidencji tylko w zakresie masy wprowadzonych do obrotu baterii i akumulatorów, spowoduje znaczne uproszczenie dla wprowadzających baterie lub akumulatory.

Opiniowana ustawa dokonuje ponadto istotnych zmian w dziedzinie publicznych kampanii edukacyjnych, obejmujących swym zakresem wszelkie działania mające na celu podnoszenie stanu świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami w postaci zużytych baterii i zużytych akumulatorów. Nowela wprowadza nowe zasady ustalania wysokości opłaty na publiczne kampanie edukacyjne. Dotychczas opłata na te kampanie wynosiła równowartość 0,1% przychodów z tytułu wprowadzenia do obrotu baterii i akumulatorów na terytorium kraju osiągniętych w danym roku kalendarzowym, zaś zgodnie z proponowaną ustawą – opłata ta stanowić będzie iloczyn stawki (0,05 zł za kilogram wprowadzonych do obrotu baterii lub akumulatorów) oraz masy wprowadzonych do obrotu baterii i akumulatorów.

Wprowadzający baterie lub akumulatory będzie miał możliwość samodzielnego finansowania kampanii edukacyjnych bądź przekazania środków na odpowiedni rachunek urzędu marszałkowskiego. Marszałkowie województw będą zaś środki te przekazywać na rachunek bankowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Istotnym novum o omawianej dziedzinie spraw jest to, iż ustawodawca zrezygnował z nakładania na marszałków województw obowiązku realizacji zadań w zakresie prowadzenia publicznych kampanii edukacyjnych. Projektodawcy zakładają że ww. zmiana uprości całą procedurę dysponowania środkami oraz umożliwi prowadzenie publicznych kampanii edukacyjnych, poza urzędami marszałkowskimi i wprowadzającymi baterie lub akumulatory, także innym podmiotom.

Ustawa modyfikuje określone w UBA zasady pobierania opłaty depozytowej. Zgodnie jej postanowieniami opłata ta nie będzie pobierana w przypadku sprzedaży baterii i akumulatorów przemysłowych, które powinny być zagospodarowywane zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

Ustawodawca proponuje także wprowadzenie przepisów, zgodnie z którymi opłata depozytowa pobierana będzie przy sprzedaży baterii i akumulatorów samochodowych kwasowo-ołowiowych od użytkowników końcowych niebędących przedsiębiorcami.

Doprecyzowano ponadto, że opłata depozytowa powinna być pobierana przez sprzedawców detalicznych przy sprzedaży baterii i akumulatorów samochodowych kwasowo-ołowiowych, z wyłączeniem sprzedaży ich jako przynależność albo część składowa innych urządzeń.

Opiniowana ustawa nowelizująca wprowadza szereg przepisów w UBA z dziedziny kontroli i monitorowania masy zebranych zużytych baterii i akumulatorów (w tym również zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych), dotyczących wydawania stosownych zaświadczeń i prowadzenia ewidencji – mających na celu uszczegółowienie zasad przekazywania informacji o masie zebranych zużytych baterii i akumulatorów przez zbierających albo o masie przetworzonych baterii i akumulatorów przez prowadzących zakład przetwarzania zużytych baterii i akumulatorów.

Postanowieniami noweli rezygnuje się z przewidzianego w UBA wymogu, aby prowadzący zakład przetwarzania zużytych baterii samochodowych kwasowo-ołowiowych, zużytych akumulatorów samochodowych kwasowo-ołowiowych, zużytych baterii przemysłowych kwasowo-ołowiowych lub zużytych akumulatorów przemysłowych kwasowo-ołowiowych był obowiązany do uzyskania pozwolenia zintegrowanego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r – Prawo ochrony środowiska.

Opiniowany akt prawny wprowadza także regulację dopuszczającą przetwarzanie zużytych baterii samochodowych kwasowo-ołowiowych, zużytych akumulatorów samochodowych kwasowo-ołowiowych, zużytych baterii przemysłowych kwasowo-ołowiowych lub zużytych akumulatorów przemysłowych kwasowo-ołowiowych, w zakładach, w których nie jest równocześnie prowadzony recykling ołowiu i tworzyw sztucznych. Ponadto w celu dokonania pełnej transpozycji dyrektywy 2006/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylającej dyrektywę 91/157/EWG dodano regulację wskazującą, że przetwarzanie i recykling zużytych baterii i akumulatorów obejmuje co najmniej usunięcie wszystkich cieczy i kwasów.

Analogicznie do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym dodano w UBA przepis zobowiązujący wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska do przeprowadzania co najmniej raz w roku kontroli zakładów przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów.

W zakresie przepisów karnych podkreślenia wymaga fakt, iż w noweli przewiduje się wprowadzenie klauzuli rozszerzającej w płaszczyźnie podmiotu czynu zabronionego, mówiącej, że za wykroczenia, o których mowa w art. 74–95a UBA, odpowiadać będzie nie tylko sprawca powyższych wykroczeń, lecz także ten, kto na podstawie przepisu prawa, decyzji właściwego organu, umowy lub faktycznego wykonywania zajmuje się sprawami przedsiębiorcy, związanymi z wprowadzaniem baterii lub akumulatorów, ich dystrybucją lub gospodarowaniem użytymi bateriami lub akumulatorami. Powyższa regulacja wzorowana jest na przepisach występujących w Kodeksie karnym – art. 308 oraz w Kodeksie karnym skarbowym – art. 9 § 3.

W związku z wprowadzeniem nowych obowiązków przez ustawę w rozdziale przepisy karne i kary pieniężne, wprowadzono nowe rodzaje deliktów administracyjnych.

Dotyczą one:

- niewypełnienia przez prowadzącego recykling zużytych baterii lub akumulatorów, obowiązku sporządzenia i przedłożenia marszałkowi województwa sprawozdań o osiągniętym poziomie wydajności recyklingu, o których mowa w art. 3 ust. 4 rozporządzenia Komisji (UE) nr 493/2012, lub nieprzedłożenia ich terminowo. W tym przypadku prowadzący recykling zużytych baterii lub akumulatorów będzie podlegać karze pieniężnej w wysokości od 100 zł do 1000 zł.,
- niewdrożenia przez podmiot pośredniczący systemu zarządzania środowiskowego, co będzie podlegać karze pieniężnej w wysokości 10 000 zł,
- niezapewnienia co najmniej przekazania frakcji zawierających ołów i jego związki oraz frakcji tworzyw sztucznych do instalacji prowadzących recykling ołowiu i jego związków lub recykling tworzyw sztucznych spełniających wymagania określone w stosownych przepisach, co będzie podlegać karze pieniężnej w wysokości od 5000 zł do 1 000 000 zł,
- nieprzekazania nieodebranej opłaty depozytowej lub przekazania jej nieterminowo, co będzie podlegać karze pieniężnej w wysokości od 500 zł do 10 000 zł.

Ustawa rozstrzyga również, że stanowiące obecnie przychód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wpływy z kar pieniężnych wymierzanych na podstawie UBA będą stanowić dochód budżetu państwa.

Ustawa ponadto doprecyzowuje niektóre przepisy innych ustaw, w celu wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych pojawiających się przy ich stosowaniu po

wprowadzeniu nowych regulacji. Zmiany te mają zasadniczo charakter techniczny, porządkujący i są konsekwencją zmian poczynionych w UBA.

Zmienia się następujące ustawy:

- 1) ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska,
- 2) ustawę z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- 3) ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym,
- 4) ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

Ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2015 r., z wyjątkiem przepisów:

- dotyczących rezygnacji z określania wymogów w zakresie maksymalnych zawartości rtęci w ogniach guzikowych przy ich wprowadzaniu do obrotu, które wejdą w życie z dniem 2 października 2015 r.,
- przepisów dopuszczających przetwarzanie zużytych baterii i akumulatorów samochodowych kwasowo-ołowiowych, zużytych baterii i akumulatorów przemysłowych kwasowo-ołowiowych w zakładach, w których nie jest równocześnie prowadzony recykling ołowiu i tworzyw sztucznych oraz odnoszących się do naruszenia tych regulacji kar pieniężnych, które wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa uchwalona przez Sejm na 71. posiedzeniu w dniu 11 lipca 2014 r. pochodziła z przedłożenia rządowego. Rada Ministrów zadeklarowała, że projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Projekt rządowy wpłynął do Sejmu w dniu 11 marca 2014 r. (druk sejmowy nr 2244). Pierwsze czytania odbyło się w sejmowej Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Efekt prac wymienionej Komisji został zawarty w sprawozdaniu (druk nr 2522). Znaczna część poprawek wprowadzonych przez Komisję miała charakter redakcyjny, nieprowadzący do zmiany meritum przedłożenia rządowego. Pozostałe poprawki w szczególności wprowadzały:

- przepis dotyczący rezygnacji z określania wymogów w zakresie maksymalnych zawartości rtęci w ogniach guzikowych przy ich wprowadzaniu do obrotu, a także odsuwały jego wejście w życie do dnia do dnia 2 października 2015 r.,
- regulację uwzględniającą kryterium gęstości zaludnienia przy ustalaniu usytuowania punktów zbierania oraz miejsc odbioru zużytych baterii lub zużytych akumulatorów,

- zmianę stawki opłaty na publiczne kampanie edukacyjne z proponowanej w przedłożeniu rządowym 0, 02 zł za kilogram wprowadzonych do obrotu baterii lub akumulatorów na 0,05 zł,
- rozszerzenie zakresu ustawy nowelizującej poprzez wprowadzenie zmian do ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

W trakcie drugiego czytania zgłoszone zostały do projektu dwie poprawki (druk nr 2522-A) mające charakter porządkujący. Poprawki te uzyskały poparcie Komisji.

Za przyjęciem ustawy głosowało 297 posłów, przy 150 głosach przeciw i 4 wstrzymujących się.

III. Uwagi szczegółowe

Ustawa nie budzi zasadniczych zastrzeżeń legislacyjnych. Jednakże proponuje wprowadzenie następujących zmian o charakterze redakcyjnym.

- 1) art. 1 pkt 2 lit. a noweli, art. 6 pkt 5a ustawy o bateriach i akumulatorach.

Wskazana jest zmiana redakcyjna ujednolicająca terminologię ustawy i zapewniająca przejrzystość przepisu.

Propozycja poprawki:

– w art. 1 w pkt 2 w lit. a, w pkt 5a po wyrazach „państwa niebędącego” dodaje się wyraz „państwem”;

- 2) art. 2 pkt 1 lit. b noweli, dodawany art. 400a ust. 1 pkt 8b w ustawie – Prawo ochrony środowiska.

Wskazana jest zmiana redakcji przepisu uwzględniająca terminologię ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, będącej aktem regulującym zasady wnoszenia wpisu w postępowaniach przed sądami administracyjnymi.

Propozycja poprawki:

– w art. 2 w pkt 1 w lit. b, w pkt 8a wyrazy „wpisów w sprawach prowadzonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska przed sądami administracyjnymi” zastępuje się wyrazami się „wpisu w postępowaniach przed sądami administracyjnymi, w których uczestniczy Główny Inspektor Ochrony Środowiska”.

Mirosław Reszczyński

Legislator